

NỬA NHIỆM KỲ CUỐI KHÓA XIII

PHẦN ĐẦU HOÀN THÀNH TỐT MỤC TIÊU, NHIỆM VỤ ĐÃ ĐỀ RA CHO CẢ NHIỆM KỲ

GS,TS MẠCH QUANG THẮNG
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Nửa đầu nhiệm kỳ - cái nhìn khái quát

Trong nửa nhiệm kỳ đầu của Đại hội Đảng khóa XIII, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân tiếp tục phấn đấu đạt được những kết quả khá toàn diện trên nhiều lĩnh vực, do đó đã đặt cơ sở vững chắc cho việc chuẩn bị các điều kiện cần thiết cho đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội toàn quốc lần thứ XIV của Đảng vào đầu năm 2026. Những kết quả khá toàn diện trên nhiều lĩnh vực đó là sự ghi nhận toàn Đảng, toàn dân vượt qua nhiều khó khăn thử thách, trong đó có nhiều khó khăn mới xuất hiện, diễn ra một cách gay gắt, nặng nề hơn so với dự báo: đại dịch Covid-19 kéo dài và nghiêm trọng; xung đột Nga - Ucraina diễn ra ngày càng phức tạp hơn do sự cạnh tranh giữa các nước lớn làm ảnh hưởng rất tiêu cực đối với sự phát triển kinh tế toàn cầu; hậu quả nghiêm trọng của biến đổi khí hậu tới đất nước ngày càng rõ hơn; các thế lực xấu, thù địch ráo riết thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy mạnh hơn bao giờ hết “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ chúng ta nhằm chống phá chế độ trên tất cả các phương diện...

Những kết quả đến giữa nhiệm kỳ do nhiều nguyên nhân, trong đó đặc biệt là do những chủ trương, đường lối đúng đắn, phù hợp; sự lãnh đạo, chỉ đạo vững vàng, sáng tạo của Đảng và các tổ chức khác trong hệ thống chính trị đối với việc xử lý kịp thời, có hiệu quả nhiều vấn đề mới nảy sinh cũng như sự đoàn kết thống nhất, sự phối hợp đồng bộ, nhịp nhàng của cả hệ thống chính trị; sự phát huy truyền thống yêu nước và sức mạnh đại đoàn

kết toàn dân tộc; sự nỗ lực của đội ngũ cán bộ, đảng viên; tinh thần lao động tích cực, sáng tạo, trách nhiệm của Nhân dân; sự tín nhiệm, đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế.

Tuy vậy, thực tế nửa nhiệm kỳ đầu của khóa XIII cũng phản ánh những hạn chế về nhiều mặt, trong đó có việc nắm tình hình chưa sát cho nên nghiên cứu chiến lược, nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn có mặt, có lúc chưa đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn. Đáng chú ý là tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, đùn đẩy, né tránh trách nhiệm, thậm chí sợ trách nhiệm, không dám làm của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên vẫn diễn biến phức tạp, ảnh hưởng không tốt tới sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước, nhất là sau những vụ việc Đảng xử lý kỷ luật, kể cả nhiều trường hợp phải đưa ra xử lý hình sự theo quy định của pháp luật, nhiều tập thể và cá nhân, kể cả cán bộ cấp cao.

Nửa nhiệm kỳ sau phấn đấu hướng tới đích

Vẫn còn nguyên đó những thách thức lớn, rất lớn, đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải phấn đấu mạnh hơn để hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ của khóa XIII. Bằng chứng là sau khi đại dịch Covid-19 tan dần đi, đất nước có sự tăng trưởng khá, nhưng đó chỉ là sự tăng trưởng trong thế lò xo đã giãn do nhiều đơn hàng quốc tế giảm sút... cho nên sự tăng trưởng cho đến giữa năm 2023 thấp. Để hoàn thành được chỉ tiêu tăng trưởng GDP 6,5% trong giai đoạn 5 năm 2021 - 2025 như đã đề ra từ đầu nhiệm kỳ thì tăng trưởng bình quân 3

năm 2023 - 2025 phải đạt khoảng 7,3%. Đây là mức rất cao, đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải có sự quyết tâm rất cao và nỗ lực rất lớn mới có thể đạt được. Đất nước đã hội nhập quốc tế ngày càng sâu và đầy đủ trong xu thế toàn cầu hóa với những chuỗi cung ứng chặt chẽ thì điều đó là sự thách thức không hề nhỏ cho sự phát triển nhanh, bền vững (mà gần đây trên thế giới, nhiều nước đặt ra mục tiêu với cụm từ GDP “tăng trưởng xanh”).

Hội nghị Trung ương 7 (giữa nhiệm kỳ khóa XIII) từ ngày 15 - 5 đến ngày 17-5-2023 đã xác định những “ưu tiên” trong công việc đề toàn Đảng, toàn dân phấn đấu hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ toàn khóa đã đề ra. Quyết tâm đã có. Cách nhìn thấu đáo, có căn cứ lý luận và thực tế, lại được năm bài học từ thực tế nửa nhiệm kỳ đầu soi sáng, chắc chắn sẽ thành công¹.

Đối với phát triển kinh tế. Phát triển nhanh và bền vững cần được tiếp tục quán triệt thật sâu sắc, tổ chức thực hiện thật nghiêm, thật tốt các chủ trương, đường lối của Đảng và luật pháp, chính sách của Nhà nước. Trong những năm cuối khóa XIII, chú trọng đặc biệt vào nhiệm vụ củng cố, tăng cường nền tảng kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, nâng cao năng lực nội tại và tính tự chủ của nền kinh tế trên cơ sở lành mạnh hóa, giữ vững sự phát triển ổn định, an toàn của hệ thống các tổ chức tín dụng, thị trường tiền tệ, thị trường bất động sản, thị trường chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp; ưu tiên cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh; giải quyết có hiệu quả những khó khăn, hạn chế, yếu kém, cả trước mắt lẫn lâu dài, của nền kinh tế để giữ vững đà phục hồi, tăng trưởng nhanh và bền vững, thực chất hơn; tạo chuyển biến mạnh hơn trong việc thực hiện các đột phá chiến lược, cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng; nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế. Đẩy mạnh chuyển đổi số quốc gia, phát triển kinh tế số, xã hội số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn... gắn với tăng cường quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường. Nhiệm vụ này quả thực không dễ dàng thực hiện khi nền kinh tế thế giới đang gặp rất nhiều trở ngại để phát triển; khi những biến đổi khí hậu diễn ra dồn dập hơn, mà El-Nino trở lại hè năm 2023 là một thí dụ rõ rệt, khi thế giới đang có nguy cơ bên miệng hố của Thế chiến III, khi các quan hệ quốc

tế tiếp tục có ảnh hưởng xấu cho nhiều nước; khi các thế lực thù địch tìm mọi cách chống phá một cách điên cuồng hơn đối với cách mạng Việt Nam, mà điển hình là cuộc bạo loạn ở Tây Nguyên vừa qua...

Đối với phát triển văn hóa, xã hội. Đại hội XIII của Đảng đã nhấn mạnh nhiệm vụ này trong một tổ hợp “Phát triển kinh tế là nhiệm vụ trung tâm; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị là nhiệm vụ then chốt; văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội; quốc phòng, an ninh là nhiệm vụ trọng yếu thường xuyên”, nhưng trên thực tế phát triển văn hóa, xã hội chưa thực sự tương xứng với phát triển kinh tế. Vì vậy, cần quan tâm hơn nữa đến nhiệm vụ phát triển văn hóa, xã hội, hài hòa và ngang tầm với phát triển kinh tế; bảo đảm an sinh và phúc lợi xã hội; không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của Nhân dân. Đối với một đất nước phải chịu hậu quả nặng nề của bao nhiêu năm chiến tranh, cho nên việc an sinh xã hội, khoan thư sức dân càng phải được chú trọng hơn. Phải làm tốt hơn nữa công tác phòng, chống dịch bệnh, không được chủ quan đối với những nguy cơ dịch bệnh, đặc biệt là những dịch bệnh kéo dài (sốt xuất huyết, tay chân miệng...); nâng cao chất lượng bảo vệ sức khỏe cho Nhân dân; bảo đảm vệ sinh, an toàn thực phẩm. Nâng cao hiệu quả của các thiết chế văn hóa, nhất là ở các khu công nghiệp, khu đô thị mới; bảo tồn và phát huy các giá trị di sản, văn hóa tốt đẹp. Xây dựng nếp sống văn hóa lành mạnh; ngăn chặn sự suy thoái về đạo đức, lối sống và quan tâm hơn nữa đến việc phòng, chống bạo lực gia đình, xâm hại trẻ em và tệ nạn xã hội.

Đối với quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Tiềm lực quốc phòng, an ninh phải được tăng cường; phải giữ vững ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội; nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế. Chủ động phòng ngừa, kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu chống phá của các thế lực thù địch; tuyệt đối không để bị động, bất ngờ trong mọi tình huống. Sự việc bạo loạn ở Tây Nguyên năm 2023 là một bài học cho sự cảnh giác phòng, chống tội phạm, kể cả có yếu tố can thiệp từ ngoài nước đối với chặng đường phát triển tiếp theo của cách mạng trong tiến trình những năm nữa cuối nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Thực hiện đồng bộ các giải pháp bảo đảm an

ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; tích cực đấu tranh phòng, chống các loại tội phạm và tệ nạn xã hội; thực hiện các giải pháp bảo đảm an ninh mạng, an toàn giao thông, phòng, chống cháy, nổ.

Về đối ngoại, phải tổ chức thật tốt các hoạt động này, nhất là đối ngoại cấp cao; chủ động, tích cực, làm sâu sắc, thực chất hơn nữa quan hệ với các đối tác; đẩy mạnh đối ngoại đa phương; giữ vững đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa các quan hệ quốc tế; chủ động, tích cực hội nhập quốc tế sâu rộng, chú trọng lấy lợi ích quốc gia, dân tộc là trên hết, trước hết. Triển khai thực hiện có hiệu quả các hiệp định thương mại đã ký kết, tranh thủ tối đa lợi ích mà các hiệp định này có thể đem lại.

Đối với xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Cần tiếp tục đẩy mạnh và làm tốt hơn nữa công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị thực sự trong sạch, vững mạnh, như Đại hội XIII của Đảng đã nhấn mạnh, đặc biệt là hệ thống các cơ quan lập pháp, hành pháp và tư pháp từ Trung ương đến địa phương. Xây dựng Chính phủ, chính quyền các địa phương thật sự trong sạch, liêm chính, vững mạnh, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Cụ thể là, phải có chương trình, kế hoạch triển khai thực hiện một cách nghiêm túc, ráo riết, có kết quả cụ thể các Nghị quyết, Kết luận của Trung ương về vấn đề này, nhất là Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII và Kết luận của Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm những cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Công tác cán bộ là then chốt của then chốt - Đại hội XIII của Đảng đã xác định rất đúng và rất trúng vấn đề đó, đúng như quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh coi cán bộ là cái gốc của mọi công việc, muôn việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém. Nửa cuối khóa XIII gắn với việc chuẩn bị nhân sự các cấp cho các đại hội Đảng. Trong công tác cán bộ, phải lựa chọn, bố trí đúng những người thật sự có đức - tài vào các vị trí lãnh đạo của bộ máy hệ thống chính trị. Kiên quyết xử lý loại bỏ những

người tham nhũng, hư hỏng; chống mọi biểu hiện chạy chức, chạy quyền, cục bộ, ưu ái tuyển dụng người nhà, người thân không đủ tiêu chuẩn. Phát huy dân chủ, nâng cao ý thức trách nhiệm, nêu gương; tinh thần phục vụ nhân dân của cán bộ, công chức, viên chức. Trong quá trình xử lý cán bộ có lỗi và có tội, phải có cơ chế, chính sách khuyến khích, bảo vệ những người năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Siết chặt kỷ luật, kỷ cương; thường xuyên kiểm tra, đôn đốc, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong việc thực thi công vụ; nâng cao đạo đức, văn hóa, tính chuyên nghiệp của cán bộ, công chức, viên chức. Kiên trì, kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực gắn với việc đẩy mạnh xây dựng, hoàn thiện luật pháp, cơ chế, chính sách để “không thể, không dám, không muốn tham nhũng”. Phải khắc phục vấn đề nổi lên trong suy nghĩ của không ít người vừa qua là cho rằng, nếu đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực quá mạnh sẽ cản trở sự phát triển. Suy nghĩ này làm nảy sinh nhiều trường hợp cán bộ, đảng viên trong công việc thì nhụt chí, làm việc không hăng hái, không sáng tạo, được chăng hay chớ, thiếu trách nhiệm.

Đối với nhiệm vụ chuẩn bị cho đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Phải tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện thật tốt việc lấy phiếu tín nhiệm đối với các chức danh, chức vụ lãnh đạo, quản lý trong hệ thống chính trị; xây dựng quy hoạch cán bộ lãnh đạo các cấp, đặc biệt là quy hoạch Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư khóa XIV nhiệm kỳ 2026 - 2031; chuẩn bị đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2025 - 2030, tiến tới Đại hội XIV của Đảng. Đến Đại hội XIV, Đảng ta đã tiến hành lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước được 40 năm, do đó cần được tổng kết những vấn đề lý luận và thực tiễn qua 40 năm đó.

Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương 7 khóa XIII của Đảng là Hội nghị giữa nhiệm kỳ. Trong 13 khóa Trung ương, đây là lần thứ hai Đảng ta có hội nghị giữa nhiệm kỳ, sau Hội nghị giữa nhiệm kỳ Khóa VII (từ ngày 20 - 1 đến ngày 25-1-1994). Đây là việc làm cần thiết của Trung ương Đảng trong lộ trình chuẩn bị chu đáo cho chuỗi công tác chuẩn bị khóa XIV.

Xem tiếp trang 18

bảo vệ cả, họ phải phá huỷ hết thảy những cái gì, từ trước đến nay, vẫn bảo đảm và bảo vệ chế độ tư hữu” và “làm nổ tung toàn bộ cái thượng tầng kiến trúc bao gồm những tầng lớp cấu thành xã hội quan phương”³⁶.

Ba là, giải phóng toàn xã hội khỏi ách áp bức, bóc lột. “Giải cấp vô sản không còn có thể tự giải phóng khỏi ách của giai cấp bóc lột và áp bức mình, tức là giai cấp tư sản, nếu không đồng thời và vĩnh viễn giải phóng toàn xã hội khỏi ách bóc lột, áp bức khỏi tình trạng phân chia giai cấp và đấu tranh giai cấp”³⁷. Con đường để thực hiện sứ mệnh lịch sử đó là bạo lực cách mạng.

Với chủ nghĩa Mác - Lênin con người được giải phóng, được tự do phát triển toàn diện - đây là một trong những đặc trưng cơ bản của chế độ xã hội xã hội chủ nghĩa và cũng là mục tiêu nhân văn cao cả triệt để của chủ nghĩa Mác. Do đó, nói chủ nghĩa Mác “chỉ quan tâm đến con người giai cấp, con người chính trị không quan tâm đến con người sinh học, con người tự nhiên” là một sự vu khống, xuyên tạc trắng trợn.

Qua trên chúng ta cũng rõ hơn vì sao mà C.Mác và Ph.Ăngghen lại đề cập nhiều đến con người chính

trị, con người giai cấp. Bởi lẽ, để giải phóng con người thì không thể không bàn đến chính trị và giai cấp. Lẽ bình thường cũng là vì chính trị là quan hệ giữa các giai cấp, tập đoàn người, quốc gia, dân tộc về vấn đề giành chính quyền nhà nước, giữ chính quyền nhà nước và sử dụng quyền lực nhà nước.

1. Bài viết là kết quả nghiên cứu của đề tài cấp Bộ *Bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn trong tình hình mới* do TS Đào Thị Minh Thảo là chủ nhiệm.

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37. C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG - ST, H, 1995, t. 3, tr. 37 - 38, 38,

tr. 38; 39 - 40; 40; 40; 41; 42; 19; t.19, tr. 499 - 500; t. 1. tr. 850 - 851; t. 42. tr. 137; t. 4. tr. 628; t. 3, tr. 107; tr. 103 - 104; t. 4, tr. 599; 600; 601; 602; 600; 604; 605; 607; 608; 609; 609 - 610; 611; 613; t. 20, tr. 360 - 361; 363; 366; t. 4; tr. 612; 626; 611; t. 21; tr. 523.

9. Phoi-ơ-bắc: *Tác phẩm chọn lọc*, M, 1955, trong 2 tập; t. 1, tr. 203 - bản Nga văn.

24. Nguyễn Phú Trọng: *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb CTQG - ST, H, 2022, tr. 20.

NỬA NHIỆM KỶ CUỐI KHÓA XIII PHẤN ĐẤU HOÀN THÀNH TỐT...

Tiếp theo trang 3

Chúng ta hoàn toàn tin tưởng rằng, dân tộc Việt Nam sẽ tiến nhanh và bền vững hơn nữa thực hiện khát vọng xây dựng một đất nước hùng cường.

1. Sau đây là tóm tắt 5 bài học kinh nghiệm mà Hội nghị Trung ương 7 giữa nhiệm kỳ nêu ra:

1/ Phải luôn luôn nắm vững và nghiêm túc chấp hành “Cương lĩnh”, “Điều lệ Đảng”, Quy chế làm việc và chủ trương, đường lối của Đảng; luật pháp, chính sách của Nhà nước. Kiên định, nhất quán, giữ vững nguyên tắc trước những vấn đề khó khăn, thách thức mới. Đối với những vấn đề lớn, khó, phức tạp, hệ trọng, cấp bách, nhạy cảm, chưa có tiền lệ, còn nhiều ý kiến khác nhau, thì cần phải thảo luận dân chủ, thẳng thắn; cân nhắc cẩn trọng, kỹ lưỡng để có những quyết định kịp thời, đúng đắn, chính xác và phù hợp với tình hình.

2/ Phải bám sát Chương trình làm việc toàn khóa của Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư để xây dựng và thực hiện cho bằng được; đồng thời nhạy bén, linh hoạt, kịp thời điều chỉnh, bổ sung những công việc hệ trọng, phức tạp, mới phát sinh trên các lĩnh vực đề cập

thời lãnh đạo, chỉ đạo có hiệu quả toàn diện mọi hoạt động trong đời sống xã hội.

3/ Tập trung ưu tiên ban hành đồng bộ và có chất lượng cao hơn nữa hệ thống pháp luật, các quy định, quy chế, quy trình công tác để thực hiện nghiêm túc, thống nhất trong toàn Đảng và cả hệ thống chính trị.

4/ Tập thể Bộ Chính trị, Ban Bí thư và từng đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư phải gương mẫu chấp hành nghiêm túc hơn nữa các quy chế, chế độ công tác.

5/ Từng đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư cần phát huy cao độ tinh thần nêu gương, thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng; nghiêm túc tự soi, tự sửa, tự phê bình và phê bình; giữ vững kỷ luật, kỷ cương, tự giác nhận trách nhiệm chính trị lĩnh vực mình phụ trách; kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân và các biểu hiện tiêu cực khác; giữ gìn sự đoàn kết nội bộ; tư tưởng, chính trị vững vàng, quan điểm đúng đắn; gương mẫu về đạo đức, lối sống trong công tác, trong cuộc sống của bản thân, gia đình và người thân.